

הורים מודאגים ישבו אצלי השבוע. עיניהם אמרו הכול. "הבן שלנו, שרולי, מתקשה במסגרת. הוא מתאמץ, משתדל, באמת! אבל זה לא מספיק. הוא לא עומד בקשיחות של סדר יום מלא, רוצה קצת יותר לשחק, קצת אוויר... אבל הוא כבר 'בחור', לא ילד". הם תיארו לי כמה שרולי השתדל השנה - הקפיד להגיע בזמן, ניסה להתרכז, להחזיק מעמד. אבל מה קרה?

דווקא על מאמציו לא קיבל מילה טובה. דווקא כשהתאמץ - לא ראו. וכשכשל - רק אז קיבל את מלוא תשומת הלב... בגעגוע והשפלות. הלב כאב. וכמו תמיד - התורה הקדושה מאירה את הדרך. איך השפיע על הראשים? בפרשת דברים, מתאר משה רבנו כיצד מינה את ראשי העם: "ואקח את ראשי שבטיכם" (דברים א, טו).

על כך כותב רש"י הק': "משכתים בדברים: אשריכם על מי באתם להתמנות - על בני אברהם, יצחק ויעקב. על בני אדם שנקראו אחים ורעים, חלק ונחלה, וכל לשון חיבה" איזו רגישות! כשמישה רבנו בוחר את המנהיגים - הוא מושיך אותם בדברים טובים, הוא מדבר אליהם בלשון חיבה: אחים, רעים, חלק ונחלה... לא בשיפוט, לא בדרישות, אלא באהבה והערכה.

ואז חשבת - אם את הגדולים והחשובים מדרבנים רק בלשון של חיבה, קל וחומר כשמדובר בנערים צעירים, מתבגרים שנאבקים, משתדלים, זקוקים כל כך למילה טובה. בעקבות מורנו הגר"ש דירנפלד זצ"ל המפגש הזה היה ממש אחרי ששבתי מהלוייתו של ראש ישיבת "תורה ואמונה", הרה"ג רבי שלום ישראל דירנפלד זצ"ל.

כך הוא קירב תלמידים, במתק לשונו. כך הוא בנה נשמות. לא בשיפוט - אלא באהבה. לא בכעס - אלא בעין טובה. במילים שמקרבות. בלשון של חיבה. נאהב - ונראה את הכוחות

הדרך הזו אינה רק גישה חינוכית - היא דרך חיים לדור הצעיר שלנו. להסתכל על כל בחור ובחור בעין טובה, לראות לא רק את מה שחסר - אלא את מה שהוא כן עושה, את הניצוצות, את המאמץ. ולמשוך אותו בלשון של חיבה, כמו שעשה משה רבנו, וכמו שעשו כל מחנכי הדורות באמת. כך נצליח להרים, לקרב ולהצמיח - גם את אלו שמרגישים שקופים, כך נזכה לקרב את בנין בית המקדש.

אשרין
פרב אלחנן רייזן

הנפש והחינוך

ע"פ התורה

בונים את בית המקדש

הגאון רבי אליהו לופיאן זצ"ל מביא בספרו לב אליהו מעשה פלא שהיה מקובל בפי גדולי הדורות, אודות פגישת אפלטון הפילוסוף עם ירמיהו הנביא לאחר חורבן בית ראשון. כאשר אפלטון הגיע לירושלים החרבה, ראה את ירמיהו יושב על הר הבית ומתאבל בבכי. תמה אפלטון ושאל: "האם יאה לאיש חכם ונביא לבכות על עצים ואבנים? ועוד - למה תבכה על העבר? הרי החכם מביט אל העתיד והעבר איננו". השיב לו ירמיהו: "אמור נא לי - האם יש בידך שאלות פילוסופיות שעדיין לא הצלחת ליישב?" ענה לו אפלטון: "ודאי, רבות הן, ויש מהן שאינני סבור שבכוה השכל האנושי להבין אותן כלל".

ביקש ממנו ירמיהו שישימיע אחת מהן, ולאחר מכן שתיים נוספות - והוא השיב לו עליהן כלאחר יד, בלא עמל. נדהם אפלטון ואמר: "האם אתה ילוד אשה? כי חכמה שכזו אינה מצויה בבני אדם!" השיב לו ירמיהו: "אמת, לא כל אדם יכול לכך. אך את החכמה הזאת ינקתי מאותם עצים ואבנים שאתה תמה מדוע אני בוכה עליהם. עכשיו תבין את גודל האבדה".

ולשאלתו השנייה - מדוע לבכות על העבר - ענה ירמיהו: "על כך לא אוכל להשיבך, כי אינך מזרע ישראל ולא תוכל להבין".

ומסיים רבי אליהו לופיאן בשם הסבא מקלם: ירמיהו לא בכה על העבר - אלא על העתיד. הרמעות על החורבן הן הזרע לגאולה. אמת פשוטה וברורה לכל ילד יהודי - אך סתומה ונעלמה אפילו מהחכם הגדול שבאומות.

בונים את בית המקדש מאז חורבן בית המקדש עסוקים בני ישראל בבניין בית המקדש שיבנה במהרה בימינו וירד מן השמים בית של אש. כל תורה, כל מצוה, בונה עוד ועוד חלקים מבניין בית המקדש.

כך מבאר הערבי נחל פרשת שלח וזה לשונו: "בית המקדש שיבנה במהרה בימינו יבוא מן השמים בית אש, וזה הבית המקדש אנו בונים תמיד, וכל ישראל יש להם חלק בו. ובכל תורה ובכל מצוה בונה קצת בניין באותו בית המקדש".

כל אחד בונה בית המקדש בונה על ידי כל אחד מישראל - הן הקטנים והן הגדולים. המצוות מהאנשים הגדולים בונות אבן גדולה, והמצוות מהאנשים הקטנים בונות אבן קטנה. וכמו שבכל בניין צריכים הן את האבנים

התבוננות

במשנת האירה

מה קורה באוטובוס

הכול התחיל בתחנת אוטובוס.

עמדתי שם באמצע יום שגרתי, שקוע במחשבות, כששוב קלטה עיני משהו יוצא דופן -

אברך צעיר, לבוש בפשטות, עומד לצד התחנה.

הייתה בו **שלווה נדירה**. הוא לא הביט סביב, לא חיפש תשומת לב.

עמד בשקט, עיניו מושפלות, ידיו מונחות ברוגע על הספסל שלצידו.

הגיע האוטובוס. הדלתות נפתחו בקול נפוח מתנתי. הנוסעים זרמו פנימה באיטיות.

גם האברך עלה, לקח לעצמו מקום פנוי בפניה והתיישב. שלף ספר קטן מכיסו, ונבלע לתוכו.

לאחר מספר תחנות, עלה לאוטובוס אדם מבוגר - לא זקן מופלג, אבל ניכר עליו קושי מסוים.

באותו רגע, האברך הצעיר **הרים את מבטו, סגר בשקט את הספר, קם ממקומו ופינה אותו ללא מילים**.

האדם התיישב. אפילו לא אמר תודה. אבל אותי - זה תפס בלב.

הייתה בזה **צניעות, רגישות, עדינות, כבוד אנושי אמיתי**.

עמדתי מהצד נפעם.

'כיצד מחנכים היום אנשים כאלה?'

חשבתי לעצמי.

כשירד מהאוטובוס, ניגשתי אליו בזהירות.

- 'סליחה... אפשר לשאול אותך שאלה?'

הייתי עד למה שעשית עכשיו. התרשמתי מאוד... מי היה המחנך שלך? איפה למדת להתנהג ככה?"

הוא נעצר. חיך חיך נבוך.

- 'האמת? זה בזכות אדם אחד. משגיח שהיה לי בתקופת הישיבה.

הוא אף פעם לא גער בי. גם כשנפלתי - הוא רק האיר. הוא ראה בי משהו, כשאני לא ראיתי כלום.

הייתי בחור קשה... הרבה ניסיונות, הרבה כאב... אבל **הטללים שהוא טפף לי - ממשיכים להשקות אותי עד היום**.

הוא בנה אותי במילים טובות. הוא לא רק שניה לי את החיים - הוא **האמין בי**.

וזה שינה הכול".

כן מוכיחים - וכך מחיים

המילים שלו ליוו אותי לאורך כל היום. נזכרתי את דברי הנועם מגדים בפרשתנו שכתב כך:

"במדבר בערבה מול סוף ללמד מדה ישרה אשר אמרו ז"ל לעולם יהא דבורו של אדם בנחת אפילו עם נכרי בשוק... וזה ירמוז במדבר, הדבור ומלולא דפה, יהיה אצלך בערבה בעריבות ומתיקות ונחת. מול סוף אפילו נגד פחות שבפחותים... 'בערבה' לשון 'ערבות ומתיקות'

וזה משתלב היטב עם דברי הקדושת לוי בפרשת חוקת שכותב שישנן שתי דרכים להוכיח אדם:

1. **בדברים טובים**, בעידוד, בשבח, באמירת מעלותיו.

2. **בתוכחה קשה**, בלשון נוקבת ומרומזת.

והוא מדגיש:

"הדרך הראשונה - מעלה את נשמת האדם, משיבה את לבו לאביו שבשמיים, ומביאה נחת רוח לבורא ולעולמות כולם".

עוד הוא כותב:

"כאשר מספרים בשבחו של אדם, על גודל נשמתו ומעלת מצוותיו - אז

הדברים הנבראים בעולם מתיישרים

מעצמם לעשות את רצון ישראל. אבל אם מוכיחים אותו בקשיחות - יש צורך להכריח את העולם לפעול את פעולתו..."

איזו עמקות.

כשמחנך רואה את הילד בעין טובה - העולם משתנה. הילד משתנה.

זה לא רק פסיכולוגיה - זו השקפה תורנית עמוקה.

החינוך שמרומם

המשפט האחרון שאמר לי האברך לא יצא לי מהראש:

"לא כל המחנכים שלי היו כאלה. היו גם כאלו שרמסו, צעקו, דרכו לי על הנפש..."

אבל המילים הטובות של המחנכים האחרים - הן שנשארו.

הן אלה שבנו אותי.

ואני שמח שהן - גברתי.

משנת האירה - לראות את הגובה

גישת האירה מלמדת אותנו, לא לחפש מה לא בסדר - אלא מהן כן בסיידר, מה כן יש לו.

לא לשאול "מה הבעיה של הילד הזה?", אלא "מה הכוחות שלו שעדיין לא פרחו".

כי דיבורים טובים, עידוד, ראיית הטוב, והערפת האבה, בונה את הנפש לכל החיים

מאירים

תשועות מאירי חינוך

הקמת 'מרכז קידום אישי' אצלך

בעולם החינוכי של היום הולכת ומתחזקת התובנה: שחובה להגיע באמת לכל תלמיד, לא מספיק ללמד - צריך לראות את הילד, לעומק. להבין מה עובר עליו, אילו חסמים עוצרים אותו, ואיך אפשר לעזור לו לצמוח.

כאן נכנס לתמונה **מערך הקידום האישי** - מודל ייחודי ומהפכני שמיושם כיום בהצלחה במוסדות חינוך תורניים.

במקום לחכות שהקושי יתפרץ, מקימים בתוך המוסד **מערך מקצועי יחום**, שמזדה את הצרכים של התלמיד במעורבות מועד, מעניק להם דמות מלווה, בונה איתם מסלול אישי - ומשלב מענה **טיפול** מקצועי כחלק אינטגרלי מהמערכת החינוכית.

שלושת העוגנים של המערך:

חונכות אישית לימודית/רגשית

מוצמד לתלמיד דמות מלווה שרומם אותו יאמין בו.

קבוצות העצמה

מרחב קבוצתי מחזק, הקבוצות, למידה, רגשי,

מכיל ומעצים. **מרכז טיפולי-חינוכי**

צוות רב-מקצועי (קלינאית, ריפוי בעיסוק, הוראה מתקנת תרפיות, ועוד) בשיתוף עם המחנכים והמשפחה.

כן זה קורה בפועל:

מינוי רכז מקצועי והכשרתו

מיפוי מקצועי לזיהוי צרכים ומענים.

גיוס חונכים ואנשי טיפול בניית תוכניות אישיות

ישיבות צוות מקצועיות הדרכות והטמעת שפה חינוכית טיפולית.

העקרונות שמנחים את המרכז:

✓ כל תלמיד הוא עולם מלא.

✓ המחנך הוא מוביל התהליך.

✓ שילוב חינוך וטיפול.

✓ קשר אישי הוא ציר ההשפעה.

✓ תגובה מהירה. והתערבות מוקדמת

✓ תיאום בין צוותים והורים.

✓ שפה אחידה, סנכרון ושייכות.

תוכנית עבודה מעשית:

שלב א - הקמה והיערכות

מינוי והכשרת רכז מקצועי למערך הקידום. מיפוי ואבחון מקצועי לזיהוי צרכים רגשיים ולימודיים

גיוס חונכים ואנשי טיפול מקצועיים.

הקמת מרחב טיפולי ייעודי בתוך המוסד

שלב ב - הפעלה שוטפת

בניית תוכנית קידום אישית לכל תלמיד

ישיבות צוות מקצועיות עם מחנכים ואנשי טיפול

הדרכות שוטפות לחונכים ודמויות מלוות

שיח קבוע עם ההורים בשפה חיובית ובונה

שלב ג - שימור והטמעה

הטמעת שפה חינוכית אחידה בין כל אנשי הצוות

יצירת תהליך סנכרון שוטף בין המנהל, הרכז, המחנך והמטפל

מעקב, הערכה והתאמות תקופתיות לפי

התקדמות התלמידים

כיצד מצטרפים?

אם גם אתם רוצים להקים במוסד שלכם מערך קידום אישי - ולהעניק לכל תלמיד מרחב של קשר, חיזוק וטיפול מתוך חיבור לתורה - נשמח ללוות אתכם בתהליך.

✓ פגישת היכרות עם מנהל המוסד

✓ אבחון ראשוני של הצרכים והאתגרים

✓ בניית תוכנית מותאמת אישית

✓ ליווי שוטף והטמעת המערך לאורך כל הדרך

ליצירת קשר ולמידע נוסף:

02-5667066 משרד

מזכיר

info@haeirah.org

לפרסום הבשורה שלכם במדור 'מאירים' התקשר ל: 058-3274859

י"ל ע"י 'מעל האירה' בראשות המחנך הרב אלחנן רייזמן - לקבלת העלון, תגובות, הארות נא לשלוח מי"ל: m025667066@gmail.com

טלפון: 058-3274859

אתר: ahira.org

טלפון: 02-566-7066 דוא"ל: info@ahira.org

האירה
להאיר לכל אחד